

LO CAMP DE TARRAGONA

PERIÓDICH CATALANISTA

Any 8.—Núm. 336.—Dissapte 19 de Janer de 1907

PORTAVEU DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA Y DEL CENTRE NACIONALISTA CATALÀ

Vergonyós escarni

A ciència y paciencia de les autoritats se trepitjaren, lo dijous passat, públicament, una vegada més, los principis de dret y d'orde social que serveixen d'escut als que encarnen les funcions del poder pera exigir dels ciutadans tota mena de respectes, baix pena de càstichs y correccions legals.

Fa temps que a Barcelona s'han invertit los termes en que naturalment se troben plantejats tots los problemes jurídics. Allí ja no's castiga al delinqüent, siga qui siga, ab l'intervenció única y exclusiva dels tribunals de justicia, degudament auxiliats per sos agents y subordinats. Allí's delictes se castiguen segons les idees polítiques y la representació social dels quèls cometent.

Si són catalanistes los autors d'un fet punible, dóna sa comissió dret a tothom pera indignar-se contra'l delinqüent y justificá tota agressió armada, tota sedició, tot desorde, què's califica pels lacais del Gobern de protesta honrada. Si són lerrouxistes o són del ministre de la Gobernació o representants directes y genuins de l'Estat los qui cometent lo delicto, llavors la cosa muda d'aspecte... Llavors devant dels que aplaten morades, apallissen a ciutadans pacífichs y indefensos, o van a trets pels carrers, los Tribunals s'han de creuar de brassos y les mateixes autoritats no sols deixen en l'impunitat aitals delictes, sinó quèls hi demanen, los hi supliquen humilment, respectuosament, que depositin sa actitud, assegurant als criminals, *a tout seigneur tout honneur*, que persegurán durament a ses víctimes des del moment que són catalanistes.

Així estèm: es dir, baix l'imperi de la forsa bruta, de la barbarie, amparada descaradament pels governs y ses autoritats. Lo Dret trepitjat, escarnit pel mitg dels carrers de la ciutat, per una dotzena d'homes que incendien, assalten y van a trets, custodiats—pera que ningú s'hi atansi a ferlos correr—pels mateixos agents de la autoritat, per la mateixa policia, que mal pot inspirar confiança als ciutadans honrats, quan no sols resulta inepte pera perseguir als criminals, sinó que fa impúdica ostentació de sa complicitat ab los mateixos, servintloshi de comparsa honorífica durant lo temps que necessiten pera commetre impunement tota mena de malvessats.

Lo dijous tot Barcelona va veure com una dotzena d'homes—la majoria d'ells de pochs anys—engegaven trets devant de *La Veu de Catalunya* rodejats per mitja dotzena d'uniformats polissons y d'altres tants ab traço de paisà y garrot en vaga quèls acompañaven tranquilment, com a testimonis muts de tant inicua escena. Lo dijous tot Barcelona vegé com la policia's manifestava en complicitat externa, evident, irrecusable, ab la taifa lerrouxiana que vol imposar los designis del seu amo—substancialment d'acord ab lo Gobern—per medi del terror. Dijous tots los ciutadans de Barcelona's pogueren convencer de que l'autoritat en aquella nostra cultura, està a mercè de la demagogia y representa pera tots los catalans una tiranía aborable, exercida a favor dels que exploten indignament les males passions.

A pretext d'un article publicat per *La Tralla*—article que resulta una inconveniència injustificable—los elements lerrouxistes, que no tenen lo dret d'indignar-se per cap mena d'insult, car deuen considerarlos tots ells licits desdel moment que n'han usat y n'usen en contra'l catalans de molt més baixos y més repugnats quèls que *La Tralla* empleïa en aquell article, s'erigiren en defensors dels insulats y pera reparar lo dany, imitant als autors dels fets de 25 de novembre de 1905, passajaren pels carrers més cèntrichs en manifestació tumultuosa, cremaren

diaris, esboitzaren ròtols y portes y tiraren trets, fins que'l cor los hi digué prou.

Tením, donchs, proclamat, com a norma jurídica de Barcelona, lo dret del més fort, lo dret de la venjança privada, lo dret individual de trepitjar la llei y d'erigir-se en àrbitre de la justicia. Y tot això ab anuencia de les autoritats que ho consenten, que ho permeten, que no ho eviten, que hi donen lo seu *placet*, no sols absoluient sense formació de judici als autors materials d'aquests abusos de forsa y als autors inductors dels mateixos, sinó proclamantlos sense rubor *los únichs defensors d'Espanya a Barcelona*. ¡Pobre Espanya a mans de criminals vulgars, elevats a la categoria d'héroes per poders febles y caduchs!

Es hora de quèl governador dimiteixi lo seu càrrec a corre-cuita. Es lo preu més barato de la seva ineptitud y de la seva ofensa a Barcelona. Després, quan vagi a Madrid, no's queixi; no fassi com lo duch de Bivona que ploriquejava perquè l'havien abandonat; donqui gracies a Deu de quèls ciutadans de la moderna Barcelona sien prou nobles y prou civils pera no fer ab ell lo que ell ha deixat fer ab los altres per quatre indocumencats, passivament secundats y apoyats per la policia.

J. MAS Y ROURA.

Finalitat nacionalista

Repassèm la vida dels pobles, fiscèm-nos en les evolucions continues de les collectivitats organitzades, y trobarem justificat aquest sentiment superior que fa moure a l'home, en volquer la cosa exacte y equitativa, en tot lo que en l'orde de les socials coses se relaciona. Tot organisme mogut per propia y natural energia, una cosa particular lo caracterisa, y aquesta es sempre la base ahont descansa la rahó de lo que l'affirma.

En lo món colectiu los pobles tenen, com a cosa indispensable, aquella especial cosa, que en l'orde fisiològich, ne diríem la característica, lo modo especial de ser, tot allò quèl particulariza y que res confón, encare què's vulgui, en barreja negativa, fer desapareixer aquella especial cosa que es l'affirmació d'una rassa, o bé d'un poble. Los pobles, donchs, les collectivitats organitzades baix una finalitat beneficiosa, sigui en l'orde què's vulgui, no son res més que afirmacions que sols en la natural concepció de les coses han de cercarse.

Enfront d'eixes naturals concepcions, los grans estats no són altre cosa que negacions, en lo referent a la vida dels pobles. No es la naturalesa de la propia voluntat lo que'l hi dóna consistència, no es aquella conformitat nacional sagellada per medi del pacte que enllaçal's pobles en fraternal abraçada, no es allò que sembla una rahó sociològica de quèls homes, com a sers d'una mateixa espècie, hagin de tenir unes mateixes lleys los uns quèls altres quèls regularisi, com igualtat en l'humana vida, no, que en quan als homes, ciutadans, los grans estats poch se'n capifinan, que ells sols illegislen en tot allò què fa referència a l'unitat colectiva, volent confondre, en un tot uniforme, l'ànima jurídica dels pobles, aquests components orgànichs que afirmen la naturalesa de les socials coses. No són los grans estats, aquella rahó que per les seves manifestacions s'imposa, que són la conveniència de finalitat política d'uns quants vividors a la moderna, que per les seves propies y particulars ambicions, sacrificuen lo benestar moral y material dels més, que cauen y sofreixen.

Les manifestacions de la vida colectiva y han sigut sempre, manifestacions de finalitat progressiva. Una cosa superior

los ha impulsat sempre, y aquesta cosa superior no es altre que jaquella innata conciència que vol les coses assentades en sa propia y natural base. Los pobles tenen una afirmació de la seva propia existència, afirmació inesborrable que'l sagella com a distintiu especial quèls caracterisa.

Tot un munt de coses justifiquen de quèl món marxa en cerca de que les seves propies coses ocupin lo lloc que al naixer ocupaven.

En l'orde biològich, se sab que existeix un desore que no en res justificable, y per assentjar ben bé les coses, es precis analisar, en un conjunt, causes y efectes, y's veurà d'una vegada si té rahó de ser l'actual estat de coses. Condensém en un tot les aspiracions generals dels homes, y veurèm com totes elles van encaminades en un punt ahont tot es coordinable, y es que tots los homes que lluiten en qualsevol manifestació de la vida, tots ho fan portats per una mateixa cosa, llibertat individual y colectiva, y natural es que avuy que pels grans estats unitaris, es negada l'ànima colectiva que'n diem poble, totes les coses que en un tot regulen la vida social dels homes, sigui una contradicció espantosa que desorienta la metòdica marxa de la vida. Cal fer regoneixer lo que és veritable, cal fer veure errors perjudicials sempre, pera que l'humanitat pugui veure realitat aquell somni d'un benestar que's fa necessari.

Per això la lluita actual del nacionalisme es lluita, donchs, ben definida. Retornar als pobles la llibertat que un jorn gosaven, despertar aquell esperit en part adormit encare, de que l'home es un ser lluitador per naturalesa, y que com a individu sociable, té una ànima que'n diuen colectiva, y aquesta està avuy malmena y's fa precis reivindicarla.

Fer conciència colectiva, feyna primordial pels fins que's persegueixen, porta en si la cultura social que regularisa les accions humanes, que altre cosa seria si aquesta virtut fos la moral que guie als homes; allavors sí que podríem dir que fóra un fet la llibertat dels pobles.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ.

SOLIDARITAT ANGLESÀ

Una missió pera nosaltres catòlichs

Parlava jo alguns dies enrera ab un dels capdevanters del catalanisme, esperit recte per excelència. reposat observador dels grans fenòmens socials y enamorat com cap altre de la veritat y la feconditat de la vida.

—La concepció de «partit»—deya—es depriment. ¡Oh aquestes remades inmenes de gent que ha de tenir un sol pensament y un sol voler, uniformisada idòntament, ab prestigis indisputats que a totes hores nos han de bocabadar, ab dogmes y fòrmules que totalment hem d'admetre fins a la mort, sans jamais sourciller!—¡s'ha vist res mes inhumà! Y en lo fons tota aquesta incommensurable docilitat, aquest adorable renunciament total (*primer es lo partit que tot!*) sempre, sempre en nostres païssos serveix... un personalisme!

L'esdevenir del món no pertany, de cap manera, als partits; és positiu que una forta corrent empeny los homes a associar-se lliurement, temporalment, y diversament. Cada home tindrà vint, trenta solidaritats de la seva vida, los seus gustos y los seus albirs. Cal que cessi l'absorvença absoluta de les agrupacions actuals quèns coloren en tots los ordes de la vida; religios, polítich, filosòfich, literari, gairebé spòrtich, com passava a Constantinopla en temps de Justiní!

Y jo tornava a pensar quin admirable

progrès constitueix a Catalunya la Solidaritat estatuida ab motiu de la llei de Jurisdiccions. Nosaltres, corcats d'iberisme, plens de mals rencors, fets a la solitud esquifidora, hem pogut, en un moment gloriós, alliberarnos del prejudici secular, teixir la magnífica garlanda!

Y avuy, com per referarme, es vinduga una nova interessantissima del país dels grans catòlics contemporanis; del país de Newman, l'intel·ligència capital del pensament cotòlich al segle XIX, que avuy influeix poderosament tota la Cristiandat, comensant per sa capital augusta, Roma!

A Angleterra comensà l'any passat, pel maig, una campanya en favor del repos del diumenge, una campanya formidable. Donchs ara acaba d'adressar-se un missatge a la nació firmat a l'ensems per l'Arquebisbe de Canterbury, primat de la iglesia protestant anglicana, l'*Arquebisbe de Westminster, primat de l'iglesia catòlica*, y'l president del Concil Nacionà de les Iglesies evangèliques lliures, es a dir, de les no conformistes. Lo missatge es de una altesa corprendora; vol quèl repos del diumenge sigui escrupulosament observat, no solament pera que tot lo món tingui assegurat un jorn de repos físich, sinó també pera que *tothom pugui alsar son pensament a Déu!*

Es en nom de Deu que s'uneixen catòlics y protestants, en nom d'un Deu a qui serveixen de diferents maneres. Però la llei que regeix llurs conciències a tots los mana la santificació dels diumenges. Y és per això que, ab una solemnitat que impresiona fortament, la Creu uneix pera un fi determinat, ab los seus brassos, aquesta gent que ella dividia ab lo seu tronch.

Cert que moltes vegades los catòlics alemanys havien usat la Solidaritat; ad-huc pot dirse que la seva política es estada de solidaritats temporals, sabiament combinades. Però may fins ara s'havia vist l'exemple grandiloquènt d'Anglaterra; la Solidaritat entre confessions diverses per un fi religiós! Cal quèls nostres últims catòlics irascibles y d'ànima restringida's preocupin d'aquest exemple.

JOSEPH CARNER.

PROTESTES HONRADES

Ho són verament las que ha produït entre'ls elements sensats de Catalunya lo desgraciat article que publicà *La Tralla* en son nombre extraordinari, y s'entençen les nostres, publicarem a continuació:

«Barcelona 17 de janer de 1907.

Distingit senyor:

Li agrairé molt l'inserció de les presents ratlles en lo periòdich de la seva digna direcció. Elles son una ferma y energica protesta contra la direcció de *La Tralla*, que ha tingut l'incalificable lleugeresa d'insertar en lo número en que hi figura doblement lo meu nom, entre'ls d'estimables companyes en lletres, filles com jo de Catalunya, un article indigne baix tots conceptes de figurar en companyia de dònes catalanes, verament dònes y verament catalanes.

Me refereixo a l'article «Era castellanai», firmat *Elisabet Malgrat*, per sòrt fins ara desconeguda en nostra literatura y que desitgem no torni mai més a sortir de l'ombra, en benefici de nostra cultura.

Ademés d'entendre que l'honradesa y les bones costums són un patrimoni exclusivament individual, me faig un dever lo fer constar aquí—sense por d'ésser contradita per cap de mes companyes—que la dòna castellana val als meus ulls tant com nosaltres les filles de Catalunya podem valdre als ulls dels castellans, qui fugint de reunions y odis de rassa, nos miren ab un respecte serè y sincer.

Sia veritat o mentida'l fet relatat en l'article en qüestió; sia llegítima o suposada la firma que'n deuria respondre; sia Elisabeth Malgrat, una dona (o bé com s'ha donat per desgracia en algun altre cas) un... irreflexiu (q) que hagi comès l'indelicadeza de, essent home, apropiarse un nom femení pera poguer tractar assumpcions d'aquells en qu'e'l donar la cara pot resultar perillós pera la mateixa, entenç que nostra justificada indignació deu recaure sobre la direcció de *La Tralla*, que, cometent un acte d'antipatriotisme y doulant mostra d'una absoluta falta d'atenció, respecte y cortesia envers nosaltres, qual col·laboració havia sollicitat únicament pera una manifestació de *cultura y d'art*, nos ha col·locat en una situació altament difícil y molestosa, permetent que certs periòdics enemics declarats del catalanisme amidessin a tothom per un semblant y parlessin de nosaltres, les demés col·laboradores *accidentals* de *La Tralla*, en termes tant denigrants com inmerescuts.

Y com que això últim ha de contártoshi per damunt de tot als senyors director y redactors de *La Tralla*, entenc que a ningú més que a dit senyor director incumbeix defensarse confessant la seva... lleugerese, distracció o apassionament, y demostrant que ns hem limitat a enviat *individualment* nostres treballs a *La Tralla* sense tenir cap altra intervenció en la confecció y compaginació del número de les dònes catalanes.

Aquesta es la meva opinió franca y enèrgica, exposada aquí sense previ acord de mes companyes de lletres, car algunes de elles, como les senyores Víctor Català, Mengol de Badia, Maria Gracia Bassa, Mercè Padrós, Joseph Miralles y alguna altra, viuen fòra de Barcelona, y essent amigues meves les unes y desconegeudes les menys, són, pera mí, totes, forsa estimables baix tots conceptes.

Y tant aquestes com les altres filles de Catalunya, en quals cors no hi caben mides runcunes ni odys depriments, haig de suposar que opinaran com jo en aquest acte de protesta.

Y tñetes les precedents declaracions, me resta sols remerciarlo per llur inserció y saludarlo atentament. Carme Karr (L. Escardot).»

**

«Senyor Director de *La Tralla*.

En lo precís moment en qu'e'm disposava a escriurels particularment fentli avinent la meva enèrgica protesta pel procediment incalificable del seu setmanari, la meva companya senyora Carme Karr, me sotmet l'escriu que li addressa al que sotscrich ab tota l'energia de la meva indignació de dòna y de catalana envers l'insult dirigit a les dònes castellanes, les que jo considero tant dignes com la més digna catalana.

Espero veure reproduït aquest escrit al costat del de les meves companyes.—Narcisa Freixas.»

**

Posteriorment se rebé aquesta altra protesta de caràcter més general:

Barcelona, 16 de janer de 1907.

Les dònes catalanes qui aportarem lo concurs y'l fruit de nostre treball y de la nostra intel·ligència—correspondent al prech del Director y redactors de *La Tralla*—pera col·laborar a lo que havia d'esser únicament una obra de cultura y d'art en lo número 152 de dit setmanari, declarèm que ha sigut sorpresa la nostra bona fe, ab la col·laboració d'articles de política tristement agressiva. Així mateix protestem enèrgicament y de tot cor contra l'odiós article firmat Elisabeth Malgrat contra les dònes castellanes.

Carme Karr (L. Escardot), Dolors Monserdá de Maciá, Carme de Q., Joseph Miralles, María de la G. Bassa, Felip Palma, Mercè Padró y Busquets, Lluïsa Vidal, Irene Gili y Lluïsa Gili.»

Les demés senyores que han col·laborat en lo número de *La Tralla* y a quines no s'ha pogut recullir la firma per la premura del temps, se'ls prega que enviïn la seva adhesió a l'administració d'*El Poble Català*.

**

La Comissió de Solidaritat ha publicat, ab motiu dels fets que tothom deplora, la següent declaració:

«La Comissió de Solidaritat catalana, acostumada á que l'odinió pública de la nostra terra hagi mantinguï sempre la serenitat que inspira la conciencia de la propia forsa al devant del seguit d'insults y de grosseres de que diariament fa objecte una publicació ben coneuguda a Catalunya y als catalans, no podia esperar que un periòdic que's diu adherit a la política ca-

talana pogués baixar a la manifestació d'incultura que suposa l'article insertat en l'extraordinari de *La Tralla* y que ha mescut la general reprovació dels catalans.

Aquells que se sentin capassos de convertir en arma de lluita l'insult a les persones d'altres terres de dintre o de sòra Espanya pel sol fet de no esser de Catalunya, s'exclueixen voluntàriament de tota comunitat espiritual y de tota cooperació social ab los que treballem pera portar lo pensament polític del nostre país a la correra de la civilització moderna.

La Comissió desitja y espera de tots los que viuen a Catalunya, que aquella esplèndida manifestació de tolerància y de respecte mutual en que va definir-se'l dia 20 de Maig la personalitat moral de la nostra terra dintre d'Espanya y devant del món, continuarà essent lo patró de la nostra conducta pública en tots los lluites, mantenint viva la protesta contra'ls que en nom de Catalunya vulguin atiar los odys d'altres pobles y contra'ls que en nom d'Espanya vulguin portar l'intranquil·litat entre nosaltres, adherintse a les baixes y ruïns ofenses que's dirigeixen als catalans o excitant los sants apassionaments del poble pera que enfront del delicto reaccioní ab un altre delicto.

Un sentiment de dignitat nos mou a fer aquesta declaració, tant més espontània en quant los insults consemblants dirigits a Catalunya y als catalans periòdichs que's diuen defensors d'Espanya y són orgues de determinades agrupacions polítiques, no han merescut cap reprovació dels que tenen autoritat pera ferho. Nosaltres no serèm mai solidaris dels dícteris de qualsevol insensat que no té, ni tindrà mai, la representació del moviment progressiu y culte del nostre poble.

Barcelona, 16 de janer de 1907.—Joseph Roca y Roca, Francesch Cambó, Miquel Junyent, Jaume Carner, Amadeu Hurta-dó, Joseph M. Vallés y Ribot, Joseph Bertrán y Musitu, Eusebi Corominas, Pere Rahola y Molinas.»

Lo vasch dins l'eczercit

Lo digne coronel-quefe del 49 regiment de línia, de guarnició a Bayona, acaba d'adoptar una resolució que ha sigut vivament aplaudida per l'element vasch-francès.

Es sapigut que'ls vaschs de la vessant espanyola del pirineu son los que constitueixen lo contingent principal de l'esmentat regiment de línia. No es estrany, donchs, sentir constantment lo vasch al quartel del Chateau Neuf, y que durant les hores de descans se cantin los himnes populars vasch-francesos, d'una major suavitat metòdica que'l zostzikó. Allá's parla'l vasch sense cap traba oficial ni prohibició de l'ordenança.

Com que entre'ls soldats vaschs n'hi ha molts de pagesos y en los quartels francesos s'hi estan donant cursos apropiats a la condició y ofici dels soldats, una de les explicacions se refereix a matèries agrícoles y, per consegüent, a l'empleu d'adobs y maquinaria moderna.

Fins ara, aqueixes explicacions se feyan en llengua francesa, però'l dir que'fe acaba de disposar que'ls cursos d'agricultura pràctica pera'ls soldats vaschs se donin en euskeria, havent quedat encarregat, en efecte, d'aquesta funció, l'ajudant vasch, M. Iturbide, que a les seves condicions tècniques hi afegeix les de ser un entusiasta euskarfil.

Notes d'ivern

(La Cegueta)

La vella cegueta, asseguda vora'l caliu, interrompè a sa filla:

—Y còm lo vas coneixer?

—No ho sé pas, mare meva, no ho sé pas. Ell ho deu saber, perque a mi m'apar que l'he coneugut sempre... Es un bon minyó, ho podeu creure

—Be ho crech, però'ls homes son tant dolents... Tu ets joveneta y diuen que també ets hermosa, qui sab si, enamorat sols de ta hermosura, no t'ha estimat per res més.

—Com se veu, mare, que no l'haveu coneugut! M'estima per tot, per tot. Diu que per hermosa que jo fos, no'm voldría si ademés no sigüés bona...

—Y còm ho sab que ets bona? —Ho sab... Diu que pels ulls ho veu; que la bondat de mon cor sobreix per ma mirada... Oh! si'l sentissiu, mare meva. Quan ell parla, l'cor se posa de cofoy y entendrit que'l fa plorar de goig, d'un goig més dols que tots... Escolteu, mare

meva. Un dia que jo li deya que no volia creure que m'estimes, y no era pas cert, ni respostam torná, però posá un ull tan tristots que de poch que'm fa plorar. Sòrt que vareig corre a dirli que sí, que me'l creya.

La cegueta somrigué: —Tu sí que l'estimes forsa; però ves a saber si ell t'estima com tu a n'ell y si es aixís tan bò com dius. A voltes, com més malvats, més ne saben de fer posat de bon home.

La noya corregué cap a sa mare y, abrassantla fortament, la besà en la boca perque no parlés.

—No ho diguèu, mare, que es malvat; no ho diguèu, que'm faria plorar. Si'l coneuguésseu, s'il sentissiu parlar, solzament ab la vèu ho coneixerieu que no es dolent.

—Si no t'ho dich que sia dolent. Jo sols t'aviso perquè no't deixis enganyar, que tu no ho sabs lo que son los homes, que perquè tu sis bona no ho ha de ser tothom.

La vella amanyagá ab ses mans arrugades la cara finíssima de sa filla.

—Per què ploras? —li digué.

—Si no ploro, mare.

—Sí, sí; be ho sé jo. Mira, veus com ab la mà he collit una llàgrima...

Passá bona estona sense que mare y filla's diguessin res.

Més tard tocaren hores en lo cloquer vèhi y la campana feu un sò ofegat que gairebé ni's sentia.

—Neva! —feren a una, mare y filla.

La cegueta atansá les mans al caliu y sa filla corregué a la finestra.

Tot era blanch! Y pensar que ell havia de caminar tant per vèurela... Quin fret tindrà!

—Mare! Què es hermos. Tot es blanch! Si ho vegesseu...

—Sí filla; si ho vegés... —feu ab tristesa la pobre cegueta. —Cóntam com está.

—Tot blanch! Lo camí dels rouras, la rectoria...

—Oh! y'l cloquer, què hermos! Què blanch! Si ho vegesseu, mare!

La cegueta atansá més les mans al caliu, y sospirà apenada.

—Que's poséu trista mare?

—No, no.

—Jo també n'estich de trista.

—Tu, per què?

—Oh! vos ho sabéu. No puch dírvoشو; me reptariau.

—Que es això que no's pot dir?

—No, no es res; es per ell... Vos no ho volieu creure que ell sia molt bò; creyu que es com tots los homes, y no es pas com ells, que es bon minyó com un nen...

—Y ab això que'm vols dir?

—Vull dirvos, mare, que estich trista, perque ell ha de venir, com cada vespre a vèurem...

—Ell ve a vèure?

—Sí, mare... Perdonèume. ¿Es cert que'm perdonéu?

Cada vespre vé a vèurem. Desde abax a la finestra'm parla... ¿Quán parlaríam, donchs?

—Y cóm no m'ho havies dit?

—No ho sé pas. Tenia por que me'l fesseu deixar. Y jo m'hauria mort.

—Y perquè ell ha de venir te poses trista?

—Si mare; fa tant de fret y neva tant!

—Ell ray que es jove.

—Sí, y bon mosso; però encare que sia jove rebrà la glassada y sofrirà..., pobret.

—Si tant l'estima...

—Sí, mare sí, molt m'estima!

Lo gris del cel s'anà enfosquit poch a poch, esfumit per les ombres del cap vespre. La blancor de la neu se tintava d'un blau confós, y un ambient de misteri s'es-campava per cel y terra.

Lo caliu del brasier resplandí més entre la fosca que anava invadint la cambra.

La cegueta hi trencà'l són y l'enamorada noya's posà darrera'ls vidres ab la mirada fixa y inmóvil en lo fons de tot el paisatge, allí hont se perdia'l camí després de girarons entre marges coberts de neu.

Mitj esborrat y confós, veje per entre'ls regalims glassats que s'esmunyan vidres avall una sombra coneuguda que avansa fins a posar-se dessota de la seva finestra.

Ella picà ab los nusos dels dits als vidres, y atansantse a sa vellata mare, l'abrigà cuidadosa que no's deixondis. Tornà a la finestra obrintla poch a poquet, y abocant son caparró aixerit, donà la bonanit a son estimat.

—Tens molt fret, veritat?

—Sí que'n fa, però tú més que jo tens de guardárt'en.

—Jo, per què? —preguntà ella. —Tú, tú has d'abrigarte forsa.

—No, que tú estaves calentona a dintre y de cop eixir al defòra podries enmalal-

tir...

—No sabs que he parlat ab la mare? Li he dit tot, tot, fins li he dit que venies a vèurem cada vespre; que'n estimavam forsa; que tú ets molt bon mosso...

—Y ella què t'ha dit?

—No res.

—Donchs ¿com havèu quedat?

—Ab no res... Què tremoles? —feu interrompentse ella.

—Jop? No.

—Sí, sí. Si les dents te repican de fret.

—Y tú també tremoles.

—No, jo no... Quina pena'm fas! Espera, ja vinch.

Deixá la finestra y corregué totseguit a despertar a la cegueta.

—Marel Mare! —digué.

La bona vellata's despertà soptada.

—Mare; no sé com dírvoشو... Fa tant de fret...

—Què?

—Se posarà malalt; tot ell tremola.

—Ell? —feu la cega. —Es a dir que ell es aquí?

—Sí, mare. Es a baix... ja ab una gelada que fai!

—Y bê?

—S

oyents en situació als afores de la ciutat romana, hont nos ferem càrrec de la gran importància de les obres públiques que en treballs de pedra no ha sigut lograda per cap més poble. Així, com a anunciadors de un nucli de població urbana, varem veure les carreteres empedrades a llargs kilòmetres, los grandiosos aqueductes, los ponts monumentals, y prop ja de les muralles, varem veure alsarse, a banda y banda de la carretera, los monuments funeraris.

Lo primer que crida l'atenció del viatger a les afores de la ciutat romana—va dir lo senyor Puig—són les immenses llargades dels aqueductes. Això ha fet creure a n'algú en lo desconeixement del sifón, errada manifesta que's prova en algunes d'aquestes construccions que, apareixent en les valls a una menor altura que'l nivell d'origen, porten l'aigua més alta a dins de la ciutat. Però'l sistema d'aqueductes té una explicació molt racional y es l'ausència de l'aplicació del ferro a les canonades; essent aquestes de terra cuita o bé d'obra, no podien resistir grans presions y això les feya inútils pera sifons travessors de grans valls.

Després d'aquesta aclaració, que acaba de posar de rellèu l'importància de les arts enginyerils dels poble romà, vam arribar a les muralles de la ciutat; però abans, per medi de projeccions, varem veure reflexades aquestes colossals obres en la nostra terra, naturalment menys monuments y menys luxoses, diferencia que hem pogut anar observant en lo transcurs de les llissôns anteriors.

Y al ser devant de les muralles, pera fer nos càrrec del valor de les nostres ciutats, lo senyor Puig va fer a la pissarra uns croquis comparatius de llurs plans o recintes murallats. En ells varem poder veure l'importància de Tarraco, capital de la província romana, sobre Barcelona, y la gran diferencia que anava d'aquestes a Roma, capital, se pot dir, del món civilisat; y a Pompeya, vila romana de molta menys importància.

Devant les muralles, lo professor les va descriure per la forma dels carreus característichs, per la disposició y per la composició. Va dir que generalment s'estenen a trams rectes coronats de marlets y flanquejades de torres quadrangolares o circulares, com a Barcelonà, pera la defensa de la muralla. Va fer observar l'aussència de aquestes defenses a Tarragona, per ha ver sigut aixecada la muralla romana sobre l'antiga ciclopia, per lo que les poques torres que demunt la muralla s'ajequen són més de refugi que de defensa. També feu observar la diferente disposició dels llenços, en los recintes fets de planxa, los quals tendeixen al quadrat o al rectangle, particularitat que's veu en lo plan d'Empuries. Y finalment explíca'l senyor Puig la seva composició formada de dues parets paraleles unides per trams y replenes de terra.

Després varem veure'ls ports de les poblacions marítimes, aprofitament sempre de golfets o cales naturals ajudades alguns cops, com a Empuries, per un espigó de pedra. Y pera tancar aquest rengle d'obres públiques, exteriors, diriem, varem veure la boca de desaigüe de la cloaca Maxima de Roma. Y varem entrar a la ciutat.

Per textes de Titus Livius, Vitruvi, Tácit, Marcial y altres, y per les disposicions d'August y de Neró, varem tenir una idea de l'altura que arribaven a aconseguir les cases de Roma. Vitruvi, per exemple, se queixa de llur alsada; Marcial diu que viu en un tercer pis, y encara parla d'altres que viuen més alt; Titus Livius també parla de terciers pisos; August prohibeix que les cases passin de 70 peus romans; Neró, després de la crema, no permet que les cases passin de 60 peus; Tácit, després d'aquesta disposició, se queixa de que als carrers hi fa massa sol (mena de protesta de que les cases s'hagin abaixat), etz.

Pera donar idea de l'importància de la ciutat, lo senyor Puig va extreure de documents coetanis preus de lloguers y de propietats urbanes, per lo que's veu que la riquesa de la propietat ciutadana venia a ser la de les nostres grans capitals.

Lo relatiu poch espay del recinte murallet feya que pera aprofitament de lloc destinat a habitació, s'utilisessin los recursos que tornaren a estar en boga en l'Edat Mitja; com per exemple: les cases volades desde primer pis, com la del balcó de Pompeya: l'unir ab un arch les dues bandes del carrer, etz. Ademés se feya ús del terrat, puig n'han quedat testimonis gràfics.

La ciutat, en general, era travessada per un carrer principal, tallat més o menys perpendicularment per altres dos secundaris, y d'un y d'altres ne partien carrers de menys importància y carrerons, entre los quals s'obrien les places o forums y s'hi aixecaven los monumentals edificis pú-

blichs que ja hem estudiad separadament. Les projeccions ab vistes de conjunt y parcials de les ciutats s'anaven succeint a la paret y ab elles fixaven los oyents les observacions del mestre. Devant dels forums lo senyor Puig explicá la seva importància, logrant una reconstrucció en l'imaginació de l'auditori: los grans pòrtichs de columnes, temples, dependencies judiciales, administratives, la plassa oberta al mitjà, la multitut d'estàtues que la decoraven, etz., etz.

De les basíliques y thermes també'n va recalcar la seva importància donant una idea de llur distribució y van passar per l'aparell de projeccions les basíliques de Pompeya y de Constantí, y les thermes de Caracalda y de Caldes de Malavella. Però en aquests dos darrers monuments no s'hi va detenir gaire'l senyor Puig, tota vegada que va dir que'n tornaria a parlar en altres llissôns per ser lo principi de construccions cristianes.

A l'arribar aquí, el senyor Puig y Cadafalch va resumir en poques paraules lo que's desprèn de totes les llissôns que hem estudiad referents a Roma.

Gairebé de tot lo de Roma—va venir a dir—de tot ne tenim a Catalunya, però tot, aquí, es mes modest, més pobres. La nostra arquitectura romana es una arquitectura colonial, feta per gent apartada de la metròpoli y de poca cultura, o una arquitectura oficial, postissa, de gent vinduga d'altres terres.

Aquí erem un nucli barbre hont la nova civilisació no hi va prendre forma perquè no n'hi havia d'antiga, com succeïa als dos nuclis quèns tancaven: lo llenguadocià y'l Provensal, d'antiga civilisació grega, y l'andalús y murcia, d'antiga civilisació fenícia.

La prova d'això es, que al desapareixer la civilisació romana, nosaltres tornarem a restar barbres sense sabernos quasi aprofitar de lo que aquella'ns havia deixat, y fins molt més tard no va començar a sorgir de entre nosaltres l'obra personal, l'obra nostra que veurèm en lo transcurs dels nostres estudis.

NOVES

Associació Catalanista
de Tarragona y sa Comarca

Se convoca a tots los senyors socis a la junta general ordinaria pera la elecció de càrrechs, que tindrà lloc de segona y última convocatoria, demà, divendres 20 del corrent, a les cinch de la tarda, en l'hostatge social, Mendez Núñez 6, baixos.

Després de llarga y penosa malaltia, ha mort en aquesta ciutat la virtuosa señora D.ª Teresa Lorenzo, Vda. de Ramón Yxart y Moragas.

Ben clarament se demostrá en los actes de l'enterro y funeral lo sentiment que produí en totes les classes socials de Tarragona tan sensible pèrdua, puig foren en gran nombre les personnes de tots los estaments que hi acudiren a rendir l'últim tribut a la finada.

Al seu desconsolat fill y a les distingides famílies Yxart y Lorenzo, fem present lo nostre condol desitjánloshi la resignació necessària per soportar la desgracia que sofreixen.

Los periòdichs de Figueres comensen a fer remarcar los perniciosos efectes del trasllat dels presitaris. Es aquest un flagell que hem sofert nosaltres per espay de molts anys, y ns temem que no'ns ne veurem lliures del tot.

La catxassa que porta'l Gobern en aquesta qüestió'n fà pensar que d'ara endavant no serà una sola ciutat catalana sino dues les que'n partirán de la deixadesa oficial.

Això mès tindrem que agrair.

Lo passat dijous contragué matrimoni nostre particular amich lo jove D. Pau Aymat y Borrás, ab l'hermosa senyoreta D.ª Remigia Chulvi.

Desitjém als novells esposos tota mena de felicitats y venturas en son nou estat.

Continuèm distrant d'una temperatura benigne y en extrèm suau encare que'l fred siga mès o menys crù a la nit y matinades. La gent pagesa's dol ja de la manca de les plujes que en aquesta època es quant se fa més necessaria.

Lo passat dissapte a darrera hora's rebé aquí la noticia d'haver mort a Alger nosaltre país y amich D. Antoni Carabia.

Era'l Sr. Carabia, molt apreciat aquí, ahont havia exercit de metge guanyantsi justa nomenada; però les particulars aficions que heretà dels llurs pares, lo portaren a Alger pera dedicarse al comers, guanyantsi una posició y bona fama de honradeza y intel·ligència.

Català de cor, mantenía a l'Alger lo foch sagrat de la patria, y en son amor educava als seus fills que tenia inscrits en lo Consolat espanyol.

Acompanyèm a la seva velleta mare, germana y demès familia en lo pesar que experimenten en aquests moments y que estem segurs comparteixen bon nombre de tarragonins.

Criden poderosament l'atenció del públic los esplèndits regals que l'Atenèu de Tarragona ofereix pera la present temporada de Carnestoltes a les màscares y abonats que acudeixen als balls que ab tant d'èxit ha inaugurat aquella important societat.

La nombrosa gentada que's detura cada nit devant l'aparador de la Sastrería Brell, elegia unanimament lo gust que ha presidit en l'adquisició dels objectes y la riquesa dels mateixos.

Divendres al vespre uns quants lerrouxiàns, del petit grupet que aquí segueix cegament a Don Alejandro, cometieren l'heroicitat de cremar una dotzena escassa de Trallas, adquirides en un kiosko de la Rambla.

Sembla que fou degut a que'l indicats senyors no s'avenen a veure al seu quefe en caricatura montat en burro; y que la protesta d'aquí res te que veure ab los fets de Barcelona.

Ab aquests medis, la revolució no hi ha dupte que avensarà moltíssim y que'l mellor dia'n llevarem trobant tresbalsat tot l'orde social.

Estem verament esgarrifats!

Continuà greument malalt lo pare de nostre respectable amich Mossén Jaume Bofarull, Pbre.

Molt nos plaurà veure prompte al malalt entrar en franca convalecència.

Demà, diumenje, a la nit, debutarà en lo Teatre Principal (Atenèu de Tarragona) una notable companyia d'òpera italiana, dirigida pel mestre D. Esteve Puig, que desde avuy se troba entre nosaltres.

Se posarà en escena l'hermosa partitura de Donizetti «Lucrezia Borgia», desempenyada per les celebres tiples senyoreta Perrin y Sra. Chivers y l'aplaudit tenor D. Antoni Amiel.

Tenim les mellors referencies de les principals parts de la companyia, sobre tot, de la Sra. Perrin y del Sr. Amiel, los qui han treballat ab gran satisfacció del públic en los principals teatres de Barcelona.

Aquest darrer, lo Sr. Amiel, en obsequi al públic de Tarragona, en l'intermedi del segont al tercer acte cantarà l'Himne de la grandiosa òpera del mestre D. Enrich Morera «Bruniselda» que es, segons tots los critichs una de les pàgines més inspirades de música catalana.

Mereix nostre sincer y entusiasta aplaudiment lo Concell de Directiu de l'Atenèu de Tarragona, per son afany de fer en tots los divertiments que proporciona als socis, obra de cultura, y no hi ha dubte que la societat y'l públic correspondrà dignament omplint a vessar l'elegant teatre de la Rambla de Sant Carles.

Lo disapte de la setmana passada se reunió en Junta general la societat Centre Català pera procedir a la renovació dels càrrechs de la Directiva, havent quedat aquesta constituïda en la forma següent:

President, En Agustí Costabella.

Vis-president, En Jordi Salvat.

Secretari, En Joan Andreu.

Vis-secretari, En Rafael Andreu.

Tresorer, En Pau Mercadé.

Comptador, En Francesch Bové.

Bibliotecari, En Antoni Perelló.

Vocals: En Angel Abella, En Domingo Pinet, En Artur Pardines, En Joseph Contijoch.

Lo dimecres de la vinenta setmana tornarán a repredres los ensaigs de conjunt a l'Orfeó tarragoní ab les pesses ja cantades y les darrerament posades en estudi.

Prompte comensarán també novament les llissôns de soleig.

Nostre benvolgut company en la premsa En Lluís Aris, ha tingut la desgracia de veure morir jove encare a sa estimada mare.

De tot cor endressèm al Sr. Aris y a sa distingida família l'expressió del nostre condol.

En Guijarro dèu ja d'haver cobrat la subvenció que'l ministre d'Hisenda tingué a bé concedirli per los successos dels consums de fa tres anys. En cambi's tarragonins no podèm lograr la rebaixa de l'odiós impost ni l'anys d'ausència dels consumers que tan de dissòrt han portat a nostre ciutat.

Es lo que podèm agrair als nostres governants.

—Neurastenia.—**Neurostèdgeno Sugranae.**

Convalecències.—**Ovi Lecitina Glol.**

TIP. DE FRANCESCH SUGRÀNEES, COMTE DE RIUS, 9

TAQUIGRAFÍA

S'obrirà un curs lo dia 2 de Janer pròxim.

Mensualitat, 5 pessetes. Direcció, Armaná, 3, 2, 2.^a

Liissôns alternades, de set a vuit de la nit. Classificació d'alumnes: los menors de 16 anys, los dilluns, dimecres y divendres. Los demés, dimarts, dijous y dissabtes.

Als tres mesos, pràcticas de velocitat. Per l'inscripció, dirigirse de paraula o breu escrit a D. Lluís Aris.

Emulsió NADAL Mellor que Scott y similars: Única ab 50 per 100 oli bacallà tot assimilable. Usant oli sol, se tolerà mal y perd vies intestinals. Reconstituent nens, adults, vells; consuació, convalecències, clorossis, embaràs, lactància, tos, tisis, escròfules, raquitismes, anèmia. Certificant eminents doctors Collegis Metges y Farmacèutichs.

MEDALLA DE PLATA

Xarop Hipofosfít NADAL Tònic reconstituent, estimulant. Hipofosfít cal, estricnià, ferro, manganès, quinina, sosa, cuasina, neurostínia (fòsforo orgànic), formiat sosa.—Anèmia cerebral, enfermetats medulars, astenia muscular; activa digestia, deté caducitat orgànica.

MEDALLA DE PLATA

Glimina NADAL Antidiabètic infalible de «Limas de mar». Demà neu literatura.

Major, 14.—TARRAGONA

Senyors Proprietaris

Si desitjeu planter d'ametllers empeltats ja, de les millors classes y de prèus molt econòmichs procedents de la província de Lleida, dirigiu-se al **Sr. Joseph Illa, Comte de Rius, n.º 11, 1.er**

allers d'Arts Sumptuaries

DE

FRANCISCO CASANOVAS

SUCCESSOR DE FÉLIX RIBAS

Carretera de Castelló.—TARRAGONA

Se construeix ab perfecció tot lo referent a Arts sumptuaries.

Projectes y presupostos detallats de les obres que ho requereixin.

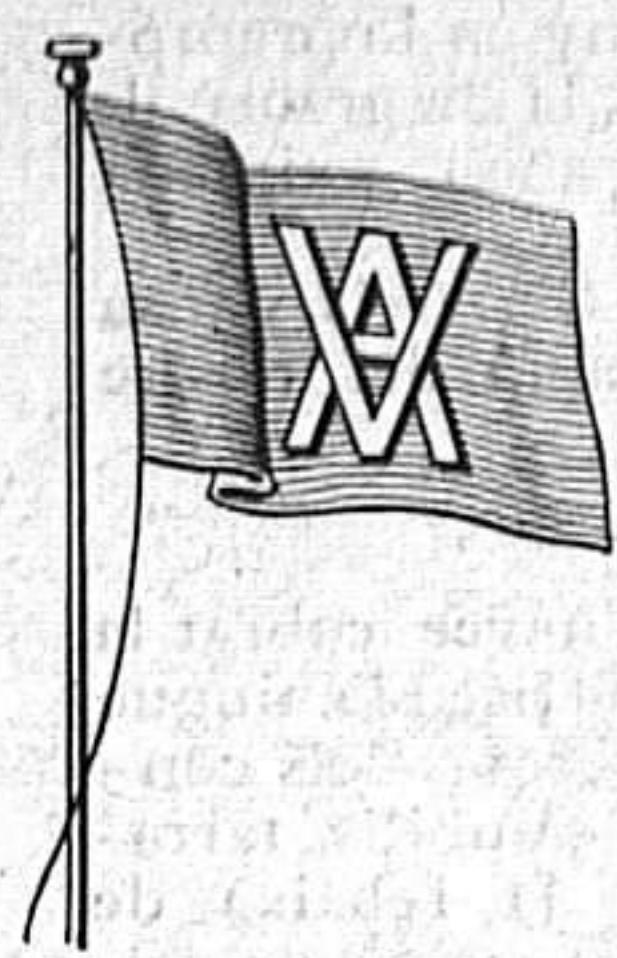
Donya Carme Figuerola

VIUDA DE PERPIÑÁ

ESPECIALISTA EN PARTS

Ex-alumna de l'Hospital de Santa Creu, de Barcelona, ab dos anys de pràctica en dit benefici establiment, ofereix sos serveis.

Rambla de Sant Joan, 56, entrasel.

LÍNIA REGULAR DE GRANS VAPORS

IBARRA Y C. S. EN C.

SEVILLA

Pera Valencia, Alacant, Cartagena, Almería, Málaga, Cádiz, Sevilla, Huelva, Vigo, Villagarcia, Carril, Coruña, Ferrol, Gijón, Santander, Bilbao, Sant Sebastiá, Pasajes, Bayonne, Burdeos y Nantes.

Servey rápit eventual pera'l Nort d'Espanya, ab escala en los ports de Valencia, Alacant, Málaga, Cádiz, Sevilla, Vigo, Coruña y Santander.

S'expedeixen coneixements directes pera Ayamonte, ab trasbord en Huelva als vapors **La Activa**.

S'admet càrrega y passatgers a preus reduits.

Sortirà d'aquest port lo pròxim dijous lo magnífich vapor espanyol

CABO HIGUER

de 1.230 tonelades, admetent càrrega y passatgers pera'lls ports nomenats.

Son consignatari D. MARIAN PERES.

NEURASTENIES
clorosis,
debilitat general,
anemia

se curen radicalment ab l'ús del
NEUROSTEÓGENO SUGRÀNES
EN TOTES LES FARMACIES

Sastrería y Camisería d'en
VICENS BRELL

NOVETATS de la temporada d'hivern en Sastrería, Camisería y Corbateria.

DEPÓSIT d'ornaments religiosos dels **Fills de Miquel Gusí**, de Barcelona.

DEPÓSIT de l'acreditada sombreria de la casa **L. Trinchet**. Especialitat en los de teula y copa.

Se confeccionen tota mena de trajes y pesses pera senyors eclesiástichs.

Comte de Rius, 23 y Rambla de Sant Joan, 57

DR. SASTRE Y MARQUÉS
HOSPITAL, 109.—BARCELONA

Pastilles calmants de la tos del Dr. Sastre y Marqués.

VI d'ostres del Dr. Sastre y Marqués, lo mejor dels tònichs.

Sucré vermicfruch del Dr. Sastre y Marqués, preciós remey pera espulsar los cuchs.

Essència febrífuga del Dr. Sastre y Marqués, contra tota classe de febres.

Dentíclina del Dr. Sastre y Marqués, és la salvació segura dels nens en tots los accidents perillosos de la dentició.

Conservador de la boca del Dr. Sastre y Marqués. Ab aquest preciós remey s'eviten totes las malalties.

Per a tenir lo cabell no hi ha res com la tintura del Dr. Sastre y Marqués.

Casa especial en Axarops medicinals dosificats

AYGUA NAF SERRA

EXCELSER

En Llanas ven uns paraigües de semi-seda y cutó, de color inalterable y teixit tantíssim bo, que resisteix tota prova al devall d'un canaló. Ademés, també té uns vanos ab pintats tan rebòns, que ni Rafael ni Murillo los podrían fer melló, aproposit per regalos; causan gran admiració. Trobarán també sombrillas y un gran assortit de bastòns, parassols de totas menes que són molt barato y bons. Mellor dit: no hi ha cap casa en tan bonas condicions.

26.—Comte de Rius, 26.—TARRAGONA

Lo Camp de Tarragona
SETMANARI CATALANISTA

Redacció: Carrer Méndez Núñez 6, baixos. Administració: Rambla de St. Joan, 39. Llibreria y Centre de suscripcions de D. Sadurní Ginesta.

Preus de suscripció

Tarragona, trimestre.....	1'50 pta.
Fora.....	1'50 »
Extranjer.....	2'0 »
Número d'avuy.....	0'15 »

De venda en lo local de l'«Associació Catalana», carrer de Méndez Núñez, 6 y en la esmentada Llibreria.

Anuncis a preus reduits

Serveys de la Companyia Trasatlàntica

Linia de Cuba y Méxic.—Lo dia 17 de Janer sortirà de Bilbao, lo 20 de Santander y'l 21 de Coruña lo vapor

REINA M.ª CRISTINA

directament pera Habana y Veracruz. Admet passatge y càrrega pera Costafrime y Pacífich ab trasbord a Habana al vapor de la línia de Venezuela-Colombia. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Isla de Santo Domingo.

Linia de Nova-York, Cuba y Méxic.—Lo dia 26 de Janer sortirà de Barcelona, l' 28 de Málaga y'l 30 de Cádiz, lo vapor

ANTONIO LOPEZ

directament pera Nova York, Habana y Vera cruz. Combinacions pera distints punts dels Estats Units, litorals de Cuba y Isla de Santo Domingo. També admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Habana.

Linia de Venezuela-Colombia.—Lo dia 2 de febrer sortirà de Barcelona, lo 13 de Málaga y'l 15 de Cádiz, lo vapor

MONTSERRAT

directament pera Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, Habana, Puerto Limón, Colón, d'ahont surten lo 12 de cada mes pera Sabanilla, Curaçao, Puerto Cabello y La Guayra, admétent passatge y càrrega pera Veracruz ab trasbord a Habana. Combina pel ferrocarril de Panamá ab las companyias de navegació del Pacífich, pera quals ports admet passatge y càrrega ab bitllets y coneixements direcces. Combinacions pera'l litoral de Cuba y Puerto Rico. S'admet passatge pera Puerto Plata ab trasbord a Puerto Rico y pera Santo Domingo y San Pedro de Macoris y ab trasbord a Habana. També càrrega pera Maracaibo, Coro, Carupano y Camaná ab trasbord a Puerto Cabello y pera Trinitat, ab trasbord a Curaçao.

Linia de Filipinas.—Lo dia 2 de febrer sortirà de Barcelona, havent fet las escalas intermitjas, lo vapor

ISLA DE PANAY

directament pera Gènova, Port-Said, Suez, Colombo, Singapore y Manila, servint per trasbord los ports de la costa Oriental d'Africa, de l'India, Iava, Sumatra, China, Japó y Australia.

Linia de Buenos Aires.—Lo dia 3 de febrer sortirà de Barcelona, lo 5 de Málaga y'l 7 de Cádiz, lo vapor

LEON XIII

directament pera Santa Cruz de Tenerife, Montevideo y Buenos Aires.

Linia de Canàries.—Lo 17 de cada mes sortirà de Barcelona, l' 18 de Valencia, lo 19 de Alacant y'l 22 de Cádiz, lo vapor

M. L. VILLAVERDE

directament pera Tánger, Casablanca, Mazagán, Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife y Santa Cruz de la Palma, retornant a Santa Cruz de Tenerife pera emprendre lo viatge de tornar, fent les escalas de Las Palmas, Cádiz, Alacant, Valencia y Barcelona.

Linia de Fernando Poo.—Lo dia 25 de Janer sortirà de Barcelona y'l 30 de Cádiz, lo vapor

SAN FRANCISCO

pera Fernando Poo, ab escalas a Casablanca, Mazagán y altres ports de la costa Occidental d'Africa y Golf de Guinea.

Linia de Tanger.—Sortidas de Cádiz: dijous, dimecres y divendres. Sortidas de Tanger: dimars, dijous y dissabtes.

Aquests vapors admeten càrrega en las condicions més favorables y passatgers, a quins la Companyia dona allotjament molt cómod y tracte esmerit, com la acreditació en son dilatat servey. Rebaixas a familiars. Preus convencionals pera camarots de luxe. Rebaixas pera passatgers d'anada y tornada. També s'admet càrrega y s'expenen passatges pera tots los ports del món servits per líneas regulars. La empresa pot assegurar las mercaderías que s'embarquin en los seus vapors.

AVIS IMPORTANT.—Rebaixas en los nòbits d'exportació.—La Companyia fa rebaixas de 30 per 100 en los nòbits de determinats articles, ab arreglo á lo estableit en la R. O. del Ministeri d'Agricultura, Industria y Comercio y Obras Públicas de 14 Abril de 1904, publicada a la Gaceta del dia 22 del mateix mes.

Serveys comercials.—La secció que d'aquests serveys té estableida la Companyia, s'encarrega de treballar a Ultramar los Mostruaris que li siguin entregats y de la collocació dels articles, qual venda, ensaig, desigui fer los Exportadors.

Pera més informes dirigirse a son agent

D. EMILI BORRÀS

Aquesta triple aigua de flors de taronger, de perfumada y deliciosa aroma está elaborada junt la flor tendre, fresca y escullida del taronger agre y's vend en botellas de 1/4 de litre al preu d'una pesseta.

A l'engrès importants descomptes. Farmacia y laboratori de A. Serra. Reus

A la menuda: Farmacia del Centre. Tarragona. Demanar AYGUA NAF SERVA